

EXPUNERE DE MOTIVE

Prezenta propunere legislativă are ca obiect consolidarea și modernizarea cadrului normativ privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, prin armonizarea principalelor acte normative care reglementează organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, regimul incompatibilităților și conflictelor de interese, declarațiile de avere și de interese, precum și mecanismele de prevenire a conflictelor de interese în procedurile de achiziții publice. Intervenția legislativă este determinată atât de necesitatea punerii în acord a legislației cu jurisprudența Curții Constituționale, cât și de obligațiile asumate de România prin Planul Național de Redresare și Reziliență și de experiența practică dobândită în aplicarea legislației în vigoare.

Integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice reprezintă un element esențial al statului de drept și al bunei guvernări, contribuind la consolidarea încrederii cetățenilor în instituțiile publice, la prevenirea corupției și la asigurarea transparenței în exercitarea autorității publice. În acest scop, România a construit, în ultimele două decenii, un cadru legislativ și instituțional dedicat prevenirii și sancționării incompatibilităților, conflictelor de interese și îmbogățirii nejustificate, prin adoptarea Legii nr. 144/2007 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, a Legii nr. 176/2010 privind integritatea în exercitarea funcțiilor și demnităților publice, a dispozițiilor relevante din Legea nr. 161/2003 și a Legii nr. 184/2016 privind instituirea Sistemului PREVENT.

Aplicarea acestor acte normative a demonstrat eficiența mecanismelor de integritate dezvoltate în România, însă a evidențiat, totodată, necesitatea actualizării și armonizării cadrului legislativ. Modificările succesive aduse fiecărui act normativ au fost adoptate în momente diferite și pentru a răspunde unor nevoi punctuale, ceea ce a condus la existența unor dispoziții necorelate, suprapuneri legislative, diferențe de reglementare și dificultăți de interpretare și aplicare. În lipsa unei intervenții legislative

unitare, aceste necorelări afectează coerența sistemului de integritate și reduc eficiența mecanismelor instituite pentru prevenirea conflictelor de interese și a incompatibilităților.

Necesitatea revizuirii legislației este determinată și de obligațiile asumate de România prin Planul Național de Redresare și Reziliență. În cadrul Jalonului 431- „*Adoptarea și intrarea în vigoare a legislației consolidate privind integritatea*”, statul român și-a asumat adoptarea unei legislații consolidate în materia integrității, care să reunească și să armonizeze principalele reglementări aplicabile, contribuind la creșterea transparenței și eficienței mecanismelor de prevenire și combatere a corupției. Totodată, consolidarea cadrului normativ reprezintă un element important în îndeplinirea angajamentelor asumate în cadrul procesului de aderare la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE), precum și în raport cu standardele internaționale în materia integrității publice.

Un alt element care justifică intervenția legislativă îl reprezintă necesitatea punerii în acord a legislației cu Decizia Curții Constituționale nr. 297/2025. Prin această decizie, Curtea a stabilit că obligația persoanelor prevăzute de lege de a depune declarații de avere și declarații de interese trebuie menținută, însă a constatat că publicarea acestora pe paginile de internet ale Agenției Naționale de Integritate și ale instituțiilor publice nu este compatibilă cu exigențele constituționale privind protecția vieții private și a datelor cu caracter personal. În consecință, proiectul de lege urmărește adaptarea legislației astfel încât să fie respectate atât principiul transparenței, cât și drepturile fundamentale consacrate de Constituție.

De asemenea, experiența practică acumulată de Agenția Națională de Integritate a evidențiat necesitatea actualizării unor dispoziții privind organizarea și funcționarea instituției, desfășurarea procedurilor de evaluare, utilizarea mijloacelor electronice de comunicare, gestionarea declarațiilor de avere și de interese și funcționarea Sistemului PREVENT. Evoluția administrației publice și procesul accelerat de digitalizare impun adaptarea cadrului normativ la noile realități administrative și tehnologice, astfel încât activitatea instituțiilor competente să se desfășoare într-un mod mai eficient, mai predictibil și mai accesibil.

În acest context, prezenta propunere legislativă are ca scop revizuirea și armonizarea principalelor acte normative din domeniul integrității, urmărind eliminarea necorelărilor legislative, clarificarea unor dispoziții insuficient reglementate, simplificarea procedurilor administrative, extinderea utilizării instrumentelor digitale și consolidarea mecanismelor de prevenire și combatere a incompatibilităților și conflictelor de interese. Soluțiile legislative propuse au ca obiectiv crearea unui cadru normativ coerent, modern și adaptat cerințelor actuale ale administrației publice, fără a modifica principiile fundamentale care guvernează sistemul național de integritate.

Propunerea legislativă urmărește consolidarea cadrului normativ în materia integrității prin modificarea și corelarea principalelor acte normative care reglementează organizarea și funcționarea Agenției Naționale de Integritate, regimul incompatibilităților și conflictelor de interese, declarațiile de avere și de interese, precum și mecanismele de prevenire a conflictelor de interese în procedurile de achiziții publice. Intervențiile legislative au ca obiectiv eliminarea necorelărilor existente, simplificarea procedurilor, adaptarea legislației la evoluțiile tehnologice și asigurarea unei aplicări unitare a normelor privind integritatea.

În ceea ce privește **Legea nr. 144/2007**, modificările propuse vizează actualizarea organizării și funcționării Agenției Naționale de Integritate în raport cu atribuțiile pe care aceasta le exercită în prezent. Sunt clarificate competențele structurilor de conducere, sunt eliminate dispozițiile devenite depășite sau inaplicabile și sunt introduse soluții care permit o administrare mai eficientă a activității instituției. De asemenea, sunt adaptate procedurile interne la utilizarea instrumentelor digitale și sunt create premisele unei gestionări mai eficiente a resurselor umane, având în vedere dificultățile întâmpinate în ocuparea funcțiilor de inspector de integritate.

Un capitol important îl reprezintă **revizuirea regimului declarațiilor de avere și de interese**. Proiectul urmărește punerea în acord a legislației cu Decizia Curții Constituționale nr. 297/2025, menținând obligația de declarare a averii și intereselor pentru persoanele prevăzute de lege, dar adaptând modalitatea de gestionare și publicitate a acestor declarații în acord cu exigențele privind protecția vieții private și a datelor cu caracter personal. Totodată, sunt actualizate procedurile de depunere și

verificare a declarațiilor, fiind extinsă utilizarea platformelor electronice și a comunicării digitale, în scopul reducerii sarcinilor administrative și al eficientizării activității Agenției Naționale de Integritate.

Propunerea intervine și asupra **procedurilor de evaluare** desfășurate de Agenția Națională de Integritate, prin clarificarea etapelor procedurale, actualizarea mecanismelor de comunicare și revizuirea dispozițiilor privind aplicarea sancțiunilor și a interdicțiilor. Aceste modificări urmăresc creșterea previzibilității normelor, asigurarea unei practici unitare și consolidarea garanțiilor procedurale pentru persoanele evaluate, fără a diminua eficiența activității de control.

În ceea ce privește **Legea nr. 161/2003**, prezenta propunere urmărește armonizarea dispozițiilor privind incompatibilitățile și conflictele de interese cu evoluțiile legislative intervenite după adoptarea legii. Sunt eliminate suprapunerile și necorelările existente, este actualizată terminologia utilizată și sunt clarificate anumite situații care au generat dificultăți de interpretare în practică. Prin aceste intervenții se urmărește aplicarea unitară a regulilor de integritate pentru toate categoriile de persoane vizate de lege.

De asemenea, sunt propuse modificări ale **Legii nr. 184/2016 privind Sistemul PREVENT**, în scopul adaptării mecanismului de prevenire a conflictelor de interese la evoluția legislației în materia achizițiilor publice și la procesul de digitalizare a administrației. Modificările vizează simplificarea procedurilor, actualizarea schimbului de informații între instituțiile implicate și consolidarea capacității Sistemului PREVENT de a identifica din timp situațiile care pot genera conflicte de interese, contribuind astfel la utilizarea eficientă și transparentă a fondurilor publice.

Prin ansamblul acestor intervenții legislative se urmărește crearea unui cadru normativ mai coerent, mai clar și mai ușor de aplicat, capabil să răspundă atât exigențelor constituționale și standardelor internaționale în materie de integritate, cât și nevoilor practice identificate în activitatea instituțiilor competente.

Adoptarea prezentei propuneri legislative va conduce la consolidarea cadrului normativ în materia integrității, prin reunirea și armonizarea principalelor reglementări aplicabile într-un sistem legislativ coerent, adaptat realităților administrative și

jurisprudențiale actuale. Modificările propuse urmăresc eliminarea necorelărilor legislative, clarificarea unor dispoziții care au generat dificultăți de interpretare și aplicare, precum și actualizarea normelor în raport cu evoluțiile instituționale și tehnologice din ultimii ani.

Totodată, propunerea creează premisele eficientizării activității Agenției Naționale de Integritate prin simplificarea unor proceduri administrative, extinderea utilizării mijloacelor electronice de comunicare și adaptarea mecanismelor de evaluare și control la cerințele unei administrații moderne. În același timp, modificările aduse regimului declarațiilor de avere și de interese asigură respectarea exigențelor constituționale privind protecția vieții private și a datelor cu caracter personal, fără a afecta obligațiile de declarare și rolul Agenției Naționale de Integritate în verificarea respectării normelor de integritate.

Revizuirea dispozițiilor referitoare la incompatibilități, conflictele de interese și Sistemul PREVENT contribuie la consolidarea mecanismelor de prevenire, la aplicarea unitară a legislației și la creșterea transparenței în exercitarea funcțiilor și demnităților publice. De asemenea, adaptarea cadrului normativ la evoluția legislației privind achizițiile publice și la procesul de digitalizare permite utilizarea mai eficientă a instrumentelor de prevenire și identificare a situațiilor de conflict de interese.

Prin soluțiile propuse, propunerea legislativă răspunde atât obligațiilor asumate de România prin Planul Național de Redresare și Reziliență, cât și necesității de a pune în acord legislația cu jurisprudența Curții Constituționale și de a asigura respectarea standardelor internaționale în materia integrității publice. În același timp, acesta oferă un cadru legislativ mai clar, mai predictibil și mai ușor de aplicat atât de către autoritățile competente, cât și de către persoanele cărora li se adresează normele privind integritatea.

Având în vedere argumentele prezentate mai sus, înaintăm Parlamentului României, spre dezbatere și adoptare, prezenta propunere legislativă, în procedură de urgență.

Procedura de urgență este necesară pentru a asigura îndeplinirea în termen a angajamentelor asumate de România prin Planul Național de Redresare și Reziliență, respectiv Jalonul 431 privind adoptarea și intrarea în vigoare a legislației consolidate în domeniul integrității, precum și pentru punerea în acord, într-un termen cât mai scurt, a cadrului normativ cu Decizia Curții Constituționale nr. 297/2025.

Inițiatori :

Senator PNL de Cluj

Mircea ABRUDEAN

Deputat PNL de Brașov

Gabriel ANDRONACHE

Senator PNL de Bacău

Daniel –Cătălin FENECHIU

Deputat USR de București

Diana STOICA